

***Viktig information om
du är eller blir sjuk/skadad***

Landsorganisationen i Sverige

Viktig information om du är eller blir sjuk/skadad

Även om du inte är sjukskriven nu – spara och använd denna information. Den är viktig! Det finns nya regler för ersättning och arbetsförmågebedömning som berör alla.

Klockan tickar – ta reda på vilken sjukdag du befinner dig på

Ring Försäkringskassan om du blir sjuk längre än 14 dagar och ställ två frågor:

➤ När har jag förbrukat 364 ersättningsdagar? Vad innebär det för mig?

och

➤ På vilken dag i ”rehabiliteringskedjan” befinner jag mig? Vad innebär det för mig?

Du behöver ställa båda frågorna! Även du som redan är sjukskriven behöver ringa och ta reda på svaret på dessa frågor. Försäkringskassan kommer inte att meddela dig på eget initiativ, utan detta måste du ta reda på själv.

Därför ska du fråga

Den första frågan beror på att du enligt den de nya sjukförsäkringsreglerna bara har rätt till högst 364 dagar med ersättning i form av exempelvis sjukpenning. Men det är inte bara den aktuella sjukperioden som räknas. Försäkringskassan tittar 450 dagar bakåt i tiden (cirka 15 månader) och lägger ihop sjukdagar. Sammanräkningen bryts först när du har haft en period på minst 87 dagar utan ersättning.

Den andra frågan beror på att Försäkringskassan ska pröva din arbetsförmåga enligt ett visst tidsschema. Också för detta gör Försäkringskassan en sammanläggning bakåt, men bara av dagar från och med den 1 juli 2008. Sammanläggningen bryts först när du har förvärvat arbetat minst 90 dagar.

Fakta

Alla ersättningsdagar räknas som hela dagar, även om du bara har haft ersättning på deltid. Ersättningar som läggs ihop är sjukpenning, rehabiliteringspenning, förebyggande sjukpenning och ersättning för merkostnader för resor till/från arbetet istället för sjukpenning.

Observera att dagar med sjuklön från arbetsgivaren läggs bara ihop om du fått sjukpenning direkt efter, inte annars. Karensdagen räknas inte med i sammanläggningen.

Fakta

Alla diagnoser räknas och alla ersättningsdagar räknas som hela dagar, även om du bara har haft ersättning på deltid. Ersättningar som läggs ihop är sjukpenning, rehabiliteringspenning och förebyggande sjukpenning. Dagar med sjuklön från arbetsgivaren läggs ihop om du fått sjukpenning direkt efter, inte annars. Karensdagen räknas inte med i sammanläggningen.

”Rehabiliteringskedjan”

– så prövar Försäkringskassan arbetsförmåga

Prövning av arbetsförmågan är det centrala i de nya sjukförsäkringsreglerna. Enkelt uttryckt: Kan du arbeta (om så bara 25 procent), så har du inte rätt till sjukpenning. Vilken typ av arbete som Försäkringskassan prövar mot, beror på hur länge du varit sjuk. Både din aktuella sjukperiod och ”gamla” sjukperioder räknas.

Sjukdag 1–90: Kan du gå tillbaka till ditt vanliga arbete, eventuellt med tillfällig anpassning?

Sjukdag 91–180: Kan arbetsgivaren placera dig till något annat arbete hos sig? Om du inte kan hitta arbete på arbetsplatsen eller om frågan inte är utredd, så kan Försäkringskassan ta initiativet till ett kontaktmöte med Arbetsförmedlingen. Du kan ha kontakt med Arbetsförmedlingen och ha kvar din sjukpenning (och din anställning förstås).

Från och med sjukdag 181: Kan du försörja dig själv genom förvärsarbete på den reguljära arbetsmarknaden i övrigt, eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för dig? Sjukpenning beviljas om du vid sjukdag 180 helt klart kommer att kunna återgå till arbetsgivaren i samma omfattning som tidigare och har en tydlig tidplan för detta.

När ska du kontakta facket?

Du har rätt till stöd och hjälp från din fackliga organisation.

Du har rätt att ha med dig facklig representant vid möten med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller annan aktör. Enda kravet är att du måste meddela i förväg att du tänker ha facklig representant med dig. Glöm inte: Ingen annan än du själv har rätt att neka fackets medverkan.

Möten som du kan bli kallad till

- Möte med arbetsgivaren på arbetsplatsen, till exempel inför det att arbetsgivaren ska lämna utlåtande om din arbetsförmåga till Försäkringskassan. Från den 1 januari 2009 kan Försäkringskassan begära att det är du själv som hämtar in utlåtandet från arbetsgivaren.
- Avstämningsmöte på Försäkringskassan.
- Kontaktmöte eller överlämningsmöte som Försäkringskassan ordnar med Arbetsförmedlingen.

Åter till arbetet – alla möjligheter måste utredas

Arbetsgivaren är skyldig att utreda och pröva alla möjligheter för att du ska kunna komma tillbaka till arbetet. Visserligen betyder det inte att arbetsgivaren ska skapa nya jobb eller ta jobb från andra – men det finns ju andra möjligheter.

- Var aktiv och kom med idéer och förslag själv. Diskutera med facket, så har du ett ”bollplank” och källa till fler idéer och förslag.
- Ett tips: Du vet säkert vad det är som du inte klarar av att jobba med. Koncentrera dig på att hitta vad du **kan** och var tydlig med detta till arbetsgivaren. Behövs hjälpmedel eller annat för att du ska kunna arbeta, säg det.
- Om det är en arbetsskada/arbetssjukdom, glöm inte att göra arbetsskadeanmälan tillsammans med facket och arbetsgivaren.

Kollektivavtalet ger dig mer

Du som arbetar under kollektivavtal har extra skydd även i form av avtalsförsäkringar. Bland annat kan du få ersättning som kompletterar sjukpenningen.

Om det blir fråga om omplacering

Omplaceringsfrågan kan bli aktuell snabbt, beroende på var i "rehabiliteringskedjan" som Försäkringskassan har räknat ut att du befinner dig. Och om du redan har varit sjuk länge, kan det bli aktuellt direkt efter nyår 2009 – för då ska Försäkringskassan pröva arbetsförmågan enligt reglerna för "Dag 181" även för alla som insjuknade före den 1 juli 2008.

Omplacering är en arbetsrättslig fråga, och därför ska facket alltid vara med!

- Kontakta alltid facket om det blir fråga om omplacering.
- Säg inte ja eller nej till omplacering innan du varit i kontakt med facket. Och säg absolut inte nej innan dess.

Förstärkt anställningsskydd vid sjukdom

Arbetsgivaren får inte säga upp dig på grund av sjukdom. Du har ett förstärkt anställningsskydd enligt lag. Det innebär att arbetsgivaren är skyldig att utreda och pröva alla möjligheter till arbetsanpassning och omplacering först. Idéer och förslag måste prövas i verkligheten och inte bara "på papperet".

Det är bara om det är fullständigt klarlagt att du inte kan utföra något arbete av betydelse för arbetsgivaren som en uppsägning är giltig.

Om Försäkringskassan drar in din ersättning

Försäkringskassan kan göra två saker, beroende på vilken typ av ersättning som du har. Om du har sjukpenning och Försäkringskassan bedömer att du har arbetsförmåga, kan du få besked om att din sjukpenning dras in. Det finns också nya regler om sjukersättning ("förtidspension") som går ut på att tidsbegränsade sjukersättningar bara ska förlängas i undantagsfall.

- Kontakta facket om du får ett förhandsbesked (ungefär en månad i förväg) om att Försäkringskassan tänker dra in din sjukpenning eller inte bevilja förlängning av din tidsbegränsade sjukersättning.
- Om arbetsgivaren inte har provat allt – gå tillbaka till arbetsplatsen, ställ dig till förfogande för arbete och begär lön.
- Om arbetsgivaren vägrar att ta emot dig, gå till Arbetsförmedlingen – och kontakta självklart också facket.

Vem ska du kontakta i facket?

- Den naturliga fackliga representanten för diskussioner på arbetsplatsen om arbetsanpassning är skyddsombudet eller det regionala skyddsombudet.
- Blir det fråga om omplacering, är arbetsgivaren skyldig att förhandla med facket. Då behövs en facklig representant med förhandlingsmandat. Skyddsombudet ska gärna vara med och biträda förhandlaren.

På lite större arbetsplatser finns ofta en fackklubb eller sektion. Därmed finns också både skyddsombud och förtroendevalda, till exempel klubbordförande, med rätt att representera facket i förhandlingar (förhandlingsmandat).

På små arbetsplatser kanske det inte ens finns ett skyddsombud. I så fall finns ett regionalt skyddsombud som är knuten till den lokala förbundsavdelningen. Och på avdelningen/sektionen finns ombudsmän med förhandlingsmandat.